

ben található fehér hártyában tér el.

A *C. Enculescui* PROD. et WAGN. (*C. arenaria* $\times$ *Kanitziana*) és a *C. Guéhardii* PROD.-tól (*diffusa* $\times$ *arenaria*) különbözik a szár és a levél zöld színében, a nagyobb fészekben, a hosszabb fehér rojtokban és a rövidebb bóbitában, stb.

Végül a *C. Szuráki* PROD. (*diffusa* $\times$ *jurineifolia*)-tól a fészepikkelyek színe, függelékek ovoidis háromszögalakja és ennek barna színe, valamint feltűnő fehér rojtjai különböztetik meg.

ist er durch die weisse Membran am Grunde der Anhängsel verschieden; dasselbe Merkmal trennt ihn auch von *C. Moisili* PROD. (*diffusa* $\times$ *jurineifolia*). Von *C. Enculescui* PROD. et WAGN. (*arenaria* $\times$ *Kanitziana*) und von *C. Guéhardii* PROD. (*diffusa* $\times$ *arenaria*) ist er durch die grüne Farbe des Stengels u. der Blätter, die grösseren Köpfehen, die längeren weissen Cilien und durch den kürzeren Pappus, von *C. Szuráki* PROD. (*diffusa* $\times$ *jurineifolia*) aber durch die Farbe der Anthodialschuppen, die oval-dreieckige Form und braune Farbe der Anhängsel sowie durch die weissen Cilien verschieden.

Adatok Turóc-zvármegye flórájához.

Beiträge zur Flora des Komitates Turóc.

IV.

Irta: }
Von: } **Margittai Antal** (Stubnyafürdőn).

Az 1913. év nagy részét ismét Turóc-zvármegyében töltöttem és folytattam e megye flórájának kutatását. Kutatásaim alatt különös gondot fordítottam a turóczi medenczének és a Nagy-Fátra Stubnyafürdőhöz közel fekvő völgyeinek átvizsgálására. A medence minden felhasználható, a legnagyobb nehézséggel is megművelhető, legkisebb talpalatnyi földjét a szegény nép felszántotta és művelés alá fogta. Természetesen a kultúra maga után vona a medence eredeti flórája legnagyobb részének kipusztulását is. E szántóföldek valóban semmitféle érdekes dolgot nem nyújtanak a botanikusnak, mert a megszokott segetális és ruderalis fajokon kívül egyebet nem igen találunk. Hébe-korba rábukkan az ember vizsgálgatásai közben egy-egy feltűnő, nem ide való fajra is, de ezeket csak a vetőmaggal behurczolt vendégeknak kell tekinteni s fellépésük után csakhamar ki is pusztulnak. Így néhány évvel ezelőtt Znióvárálja környékén vetések közt gyűjtöttem *Adonis flammea*-t, de azóta sem ott, sem a megye más részén nem észleltem. Ugyancsak Znióvárálján, az intézeti gazdasági kertben, három szál *Ranunculus pedatus*-t találtam, de minden szorgos ápolás mellett is kipusztult onnan.

Érintetlen állapotban maradtak meg a medenceze rétjei s florisztikai szempontból ezek a medenceze legérdekesebb részei. Szerencsés körülmények között a medenceze eredeti flórája ezekre húzódhatott volna vissza. Sajnos, ez be nem következett, mert a kultúrától mentesen maradt rétek mind vadvízenyős, mocsaras és lápos helyeken terülnek el. E rétek tehát a medenceznek csak a vízi és a nedves, mocsaras talajt kedvelő növényeit őrizték meg.

A megyében már sok élesszemű és kiváló botanikus kutató, de az eddig ismert és felsorolt adatokból látom, hogy ezekkel a mocsaras helyekkel behatóbban nem foglalkozott senki sem. A vendég-botanikus mindenesetre a nyár derekán jön a megyébe, amikor a réteket már nagyjából le is kaszálták, és akkor is inkább a Nagy-Fátra mészsíkláit fogja felkeresni, amelyeken a megye flórája a leggazdagabb, a legváltozatosabb s hol flóránk legértékesebb fajait tanulmányozhatja. Ekeken keresztül én is úgyszólván ezeken a síklákon végeztem kutatásaimat s csak az idén fogtam hozzá e mocsarak tüzetesebb átkutatásaihoz. Sajnos, túlságos elfoglaltságom s az 1913. évi állandó esőzések engem is megakadályoztak, hogy a medenceze összes mocsarait behatóbb vizsgálat tárgyává tehettem volna. Ez évben csak Háj, Nedozer, Dubovó és Budis községek körül elterülő nagyobb mocsarakat kutattam át, a többit pedig jobb időkre kellett halasztanom. E mocsaraknak különösen *Carex*-flórája meglepően gazdag.

A mocsarak közül a legnagyobb a Dubovó és Budis községek közt elterülő ingovány. Dubovó felé az út a stubnya-füldői állomásról egy fensíkon vezet keresztül. A fensík középső részén egy fiatal erdő terül el. Már az erdőben itt-ott nedves rétek vannak, amelyeken különösen a *Carex canescens*, *C. echinata*, *C. elongata*, *Ranunculus auricomus*, *Trollius europaeus* és *Scorzonera parviflora* fordulnak elő tömegesen. Az erdőből kiérve, szemünk elé kerül Dubovó községe. Utunk a Turóc-patak jobbpartján elterülő rét mellett vezet el. A réten a fű bűja, magas növény s igen megnehezíti benne a járást. Az egész réten az édesfűvek keverednek a savanyúakkal. Pázsitjai: a *Poa pratensis*, *P. trivialis*, *P. serotina*, *Alopecurus pratensis*, *A. geniculatus*, *Anthoxanthum odoratum* és a rét szélén, a szárazabb helyeken, itt-ott szerényen húzódik meg egy *Nardus stricta*-gyep. A rét zöld színét tarkítja a sok *Polygonum Bistorta*, *Chrysanthemum Leucanthemum*, *Ranunculus acer*, *R. Flammula* és *Symphytum officinale* lila, fehér és e kettő keverékéből származó átmeneti színű virágaival. A Turóc folyóhoz érve, utunk egy hosszú pallón át vezet Dubovó községbe. A Turóc folyó csendes folyású medrét itt úgyszólván teljesen ellepi a *Ranunculus aquatilis* v. *heterophyllus* és *Potamogeton crispus*. A falun keresztül északnak haladva, a savanyúvízforráshoz jutunk. A tulajdonképeni dubovó-budisi láp itt veszi kezdetét. Keletről a Turóc folyó, nyugatról a Zsgyár-hegység lába határolja és délről Dubovótól több km-en

át húzódik egész Budisig. A nagy mocsaras rétből csak itt-ott emelkedik ki szigetként egy egy szárazabb dombocska, amelyeken ezrével terem a *Saxifraga granulata*, *Scorzonera parviflora* és *Trollius europaeus*. E réten a következő *Carex*-eket szedtem: *Carex Davalliana* SM., *C. paniculata* L., *C. paradoxa* WILLD., *C. teretiuscula* GOOD., *C. vulpina* L., *C. muricata* L., *C. elongata* L. (seregesen), *C. canescens* L. (sziutén), *C. Goodenoughii* GAY, v. *basigyna* REICH., f. *elatiör* LANG, *C. caespitosa* L., *C. tomentosa* L., *C. glauca* SCOP., *C. pallescens* L., *C. panicea* L. v. *basigyna*, *C. flava* L., *C. Oederi* EHRH., *C. distans* L., *C. hirta* L., *C. vesicaria* L., *C. acutiformis* EHRH., *C. riparia* CURT. Elég gyakori a *Helocharis virgata* (L.) SCHULT. és a *H. pauciflora* (L.) LINK. A többi növényfajokból csak azokat sorolom fel, amelyek érdekesebbek és ritkábbak a megyében. Ilyen a *Triglochin palustre*, *Menyanthes trifoliata*, *Drosera rotundifolia* és az *Utricularia vulgaris*. Ez utóbbit már három helyen észleltem a megyében, de sehol sem virágzik.

Jóval kisebb lápok a Háji- és a Nedozori-láp. Az első Háj és Raksa községek között, a második a Nedozori-völgy nyílása előtt terül el s így Stubnyafüldőről igen könnyen megközelíthető. Mindkettőnek *Carex*-flórája szintén gazdag, azonban sok tekintetben megegyezik a Budis-dubovói-láp *C.*-flójával. A két mocsárból teljesen hiányzik a *C. canescens* L., *C. echinata* MURR. és a *C. elongata* L. Ezeket pótolják a *C. dioica* L., *C. Figerti* A. G. (*C. dioica* $\times$ *C. Davalliana*), *C. Hornschuchiana* HOPPE és a *C. hordeistichos* VILL. A Háji-láp nevezetessége még a *Schoenus ferrugineus* L., a Nedozori-lapé a *Catabrosa aquatica* (L.) BEAUV. E mocsarakból hiányoznak még a *Saxifraga granulata*, *Scorzonera parviflora* és a *Drosera rotundifolia*.

A mint cikkem elején már említettem, a Stubnyafüldőhöz közel fekvő vágások képezték másodsorban azt a területet, amelyet az idén nagyobb gonddal kutattam át. Eddig is több ízben fordultam meg ezekben, de e völgyekben elterülő vágásokat csak az idén kutattam át. Ezek megint olyan területek, amelyeket a vendég-botanikus nem igen szívesen jár be, részint, mert kevés eredményt vár táradozása után, részint pedig, mert nem valami kellemes dolog bozótokban, málnásokban és csalánok közt járni. Mint mindenütt, nálunk is a vágásokat a sok ruderalis növény jellemzi. A rengeteg *Rubus Idaeus*, *Epilobium angustifolium*, *Urtica dioica*, *Senecio silvaticus* és *Atropa Belladonna* valóban sokszor megakasztja és kellemetlenné teszi a kutató munkáját. Nekem különösen fáradtságos munkám volt, mert kutatásaimat az idén az állandó esőzések még kellemetlenebbé tették. Még sem sajnálom, hogy ilyen körülmények közt is vállalkoztam e vágások átkutatására, mert a megyében eddig végzett összes kutatásaim legszebb eredményeit nyújtották.

A vágások flórájának legértékesebb tagjai a különböző *Carex*-

duus-ok hybridjeikkel és a *Salix silesiaca* szép formái. A *Carduus*-ok közül mindenesetre a legérdekesebb a *Carduus lobulatus* BORB. A völgyek felső részein elterülő vágások szélein, kisebb katlanjaikban s oldalaikon szórványosan mindenütt megtalálható, s így jellemző növénye a Nagy-Fátrának. Érdekes az a megfigyelésem, hogy a völgyek elején sehol sem lép föl e növény, hanem mindenütt a völgyek felső részeiben, ahol a *Carduus glaucus* BAUMG. is terem. Minthogy a *C. acanthoides* L. e völgyekben mindenütt megvan, sokszor az a hit támadt fel bennem, mintha a *C. lobulatus* BORB. a *C. glaucus* és *C. acanthoides* hybridje volna. Sok *C. lobulatus* tövet szedtem közvetlenül, alig egy-két dm. távolságnyra egymástól a *C. acanthoides* mellett és igen sok *lobulatus* tö nem teljesen kopasz, hanem a szár legalsó részén igen sokszor megtaláltam a *C. acanthoides*-en észlelhető merev, tüskeszerű szőrözetet. Mindenesetre hitemet és véleményemet erősen megingatja a *C. lobulatus* földrajzi elterjedése és habitusának állandó jellege. Véleményem szerint azonban flóránknak még mindig olyan érdekes tagja, mely továbbra is megfigyelést igényel. A Nagy-Fátra minden völgyében megtalálható, de sehol sem nagyobb tömegben, hanem csak szálanként. Az 1913. évi turóczi kutatásaim eredményeként az alább felsorolt adatokkal számolok be, melyek legnagyobb része a megyére nézve is újak.

Asplenium germanicum WEIS. (*A. Trichomanes* $\times$ *A. septentrionale*.) Andesittufán Jánoshegy környékén és az Amonszírtén Stubnyafürdő mellett.

Sparganium ramosum HUDS. A Turócz folyó partján, Dubovó mellett.

Triglochin palustre L. Mocsaras helyeken szórványosan az egész megyében.

Trisetum flavescens (L.) R. et SCH. *pr. purpurescens* (D. C.) ARCAN. Réteken, Jánoshegy körül.

Koeleria pyramidata f. villosa DOMIN. Fűves helyeken a Drjenokon; mészsíklákon a Lubochnói-völgyben.

Catabrosa aquatica. (L.) BEAUV. Igen szórványosan a Nedo-zori-lápban.

Festuca gigantea (L.) VILL. A Malom-völgy vágásaiban Turócszentmárton mellett.

F. silvatica (POLL.) VILL. A Drjenok és Rakitov oldalain; a Malom-völgyben.

Bromus commutatus SCHRAD. *v. depauperatus* UECHTRZ. Seregesen a Hái- és Nedo-zori lápban.

Bromus inermis LEYSS. A Stubnya-patak partján Stubnya-fürdő és Divék között.

Bromus mollis L. törpe (*f. nanus*) alakja. Napos dombokon a vasút mentén, Stubnyafürdő és Divék között.

Lolium temulentum L. a) *macrochaeton* A. BR. Len között, a megye déli részén mindenütt.

Blymus compressus (L.) PANZ. Szórványosan az egész megyében.

Heleocharis uniglumis (Lk.) SCHULT. és *H. pauciflora* (LIGHTF.) Lk. Nedves réteken, az egész megyében.

Carex elongata L. Moesaras helyeken Stubnyafürdő, Alsóstubnya, Turcsék és Dubovó körül.

Carex canescens L. U. o.

Carex muricata HOPPE. Szórványosan az egész megyében.

Carex disticha HUDS. Nedves réten a vasút mentén, Kisepeesen és Znióváralja között. (Igen ritka).

Carex remota L. A Malom-völgyben Turócszentmárton mellett.

Carex Schreberi SCHRANK. A Stubnya-patak partján Stubnyafürdő és Divék között. (Ritka).

Carex dioica L. A Háji lápban.

Carex Figerti A. G. (*dioica* $\times$ *Davalliana*). A Háji- és Nedo-zori-lápban.

Carex panicea L. f. *basigyna*. Szórványosan az egész megyében.

Carex Hornschuchiana HOPPE. A Háji moesárban.

Carex Goodenoughii GAY f. *basigyna* REICHB. Szórványosan az egész megyében. f. *elatior* LÁNG. A Budisi és Háji lápokban. f. *oxylepis* (SANIO) KÜENTH. Nedves réten a vasút mentén, Stubnyafürdő és Turcsék között.

Carex pilulifera L. A parkban, Stubnya-fürdő mellett.

Carex caryophyllaea LAT. Az egész megyében közönséges.

Carex fulva GOOD. A parkban Stubnya-fürdő mellett.

Carex gracilis CURT. Znióváralján az állomás körül.

Carex caespitosa L. A Budisi- és Háji-lápban.

Carex sempervirens VILL. A havasi füves területek jellemző sása.

Ha ezekhez az adatokhoz még a már eddig megjelent cikkeimben felsorolt adatokat vesszük, úgy a megye *Carex*-flórájából már 50 tagot ismerünk.

Juncus conglomeratus L. A megye déli részén mindenütt.

Juncus glaucus EHRH. Források körül Háj fölött.

Juncus effusus $\times$ *conglomeratus*. A szülők társaságában Dubovó és Divék környékén.

Luzula silvatica (HUDS.) GAUD. Árnyékos helyeken a Rákítóv alatt.

Allium sibiricum L. Patak partján Jánoshegy mellett.

Colechicum vernale HOFFM. Nedves réten Stubnyafürdő és Felsőstubnya között.

Muscari comosum (L.) MILL. Lóherében Turócszentmárton mellett.

Orchis Morio L. Réten Alsóturcsék körül.

Gymnadenia conopea (L.) R. BR. *f. candidissima* KIT. Réteken Cseresnyés fölött.

Ophrys muscifera HUDS. Erdei réteken, a Nedozeni-völgyben.

Cypripedium Calceolus L. Szórványosan a Rakitov alatt.

Salix incubacea L. Nedves réten Háj, Stubnyafürdő és Alsóturcsák körül.

Salix viminalis L. Dubovó mellett.

Betula verrucosa EHRH. Stubnyafürdő mellett.

Urtica dioica L. *v. galeopsidifolia* WIERZB. Az országút árkában, Alsóturcsák mellett.

Holosteum Heuffelii WIERZB. A vasút mentén, Kiscsepesség mellett.

Buda rubra (L.) DUM. Vetések között a megye déli részén.

Herniaria glabra L. A Malom-völgyben, Turóczzsentsmárton mellett.

Ranunculus trichophyllus CHAIX. Tócsákban, esermelyekben Kiscsepesség körül.

Ranunculus Philonotis EHRH. Fűves helyeken Kiscsepesség és Stubnyafürdő környékén.

Thalictrum collinum WALLR. A Rakitovon.

Erysimum Wittmanni ZAW. A Nedozeni-völgyben és a Rakitovon.

Hesperis silvestris CR. *f. candida* KIT. Völgyekben, a Nagy-Fátrában mindenütt. (Eddig *H. nivea* BAUMG. néven lett publikálva).

Ribes Grossularia L. *v. glanduloso-setosum* KOCH. Kralován mellett és a Nedozeni-völgyben.

Alchemilla arvensis (L.) SCOP. Lóherésben. Háj mellett.

Potentilla canescens BESS. *♀. inciso-serrata* TH. WOLF. A vasút mentén Stubnyafürdő és Turcsák között.

Potentilla argentea L. *v. dissecta* WALLR. *f. cinerascens* TH. WOLF. Turcsák körül és a Malom-völgyben Turóczzsentsmárton mellett.

Trifolium ochroleucum L. Fűves helyen Stubnyafürdő mellett.

Trifolium pannonicum JACQ. A vasút mentén Jánoshegy és Turcsák körül.

Trifolium rubens L. Réteken, erdők szélén Felsőstubnya körül.

Linum austriacum L. A vasút mentén, Kiscsepesség mellett.

Linum extraaxillare KIT. A Stoch-havason, a Kriván-Fátrában.

Radiola linoides GMEL. Tarlókon, vetések közt Dubovó mellett igen seregesen.

Polygala austriaca CR. Nedves, fűves helyeken a Nedozeni-lápnban és a Zsarnovicza-völgyben.

Hypericum humifusum L. *v. Liottardi* VILL. Tarlókon, vetések között Dubovó mellett.

Viola mirabilis L. A nedozeni völgybe vezető út mentén, Háj mellett.

Myriophyllum verticillatum L. A községen alul, a Stubnya-patakban.

Libanotis montana CR. A Drjenokon.

Selinum Carvifolia L. A parkban, Stubnyafürdőn.

Laserpitium Archangelica WULF. A Drjenok déli lejtőjén igen gyéren.

Chaerophyllum aromaticum L. v. *brevipilum* MURB. A megyének eme ritka növényét, melyből WAGNER J. annak idején csak 3 tövet talált, megtaláltam a Rakitov gerinczén is.

Lysimachia punctata L. Tarlókon, Dubovó körül.

Androsace obtusifolia ALL. Sziklákön a Drjenokon.

Succertia perennis L. A Zsarnovicza-völgyben.

Phacelia tanacetifolia PERS. Vetések közt elvadulva Szucsány körül.

Lycopsis arvensis (L.) Vetések között szórványosan az egész megyében.

Verbascum thapsiforme SCHRAD. A völgyek felső részeiben, vágásokban az egész megyében.

Verbascum nigrum L. Szintén.

Verbascum thyrsoideum HOST. Vágásokban a Nedozori-völgyben. (Igen ritka).

Veronica scutellata L. A megye déli részén, mocsaras, nedves réteken szórványosan mindenütt.

Utricularia vulgaris L. Ingoványban Dubovó mellett.

Asperula glauca L. Napos dombokon, bokrok között, Háj mellett.

Valeriana simplicifolia REICHB. A patak partján a Raksai- és Nedozori-völgyben.

Knautia Kossuthii (PANT.) BORR. A Nedozori-völgyben.

K. arvensis (L.) COULT. v. *polymorpha* f. *collina* (SCHM.) SZB. U. o.

K. arvensis f. *fallax* BRIQ. Suttó mellett.

Knautia arvensis (L.) COULT. v. *Kitaibelii* (SCHULT.) SZB. f. *pubescens* (KIT.) SAG. Fűves helyen, erdő szélén Dubovó mellett.

Campanula glomerata L. f. *farinosa* ROCH. Réteken, János-hegy körül.

Achillea Neilreichii KERN. A dubovói erdőben, a Zsarnovicza-völgy bejárata előtt és a Bóra alatt Stubnyafürdő mellett.

Achillea distans W. K. A Drjenok alatt.

Chrysanthemum atratum (KOCH) FRITSCH. (*Ch. montanum* α) *atratum* KOCH.) Réteken a Ploskán és a Drjenokon.

Carlina longifolia REICHB. A Nedozori-, Raksai- és a Zsarnovicza-völgyben.

Carduus personata (L.) VILL. A Malom-völgyben Turócszentmárton mellett.

Carduus crispus L. A Nagy-Fáttra völgyeinek felső részeiben, vágásokban mindenütt seregesen.

Carduus lobulatus BORB. Szórványosan a Lubochnoi-, Gagyeri-, Raksai-, Nedozeni- és Zsarnovicsa-völgyben.

Carduus Nyárádyanus DEGEN. (*C. lobulatus* $\times$ *C. glaucus*.) A szülők társaságában a Raksai- és Zsarnovicsa-völgyben.

Carduus tirocensis m. (*C. crispus* $\times$ *C. glaucus*) z.) *super-glaucus* m. Habitu *C. glauci*. Caule gracile. subsimplici: foliis omnibus integris, decurrentibus. ambitu ovatis vel ovato-lanceolatis, crassibus, sinuato-dentatis, non glaucescentibus, margine spinulosis. Foliis caulinis glaberrimis, terminalibus subtus rare lanuginosis. Pedunculis longissimis, monocephalis. Squamis anthodii lanceolatis, spinosis subrecurvatisque. Crescit inter parentes in silvis caeduis in parte superiore vallium Raksa, Nedozeni et Zsarnovicsa.

β.) *pseudocrispus* m. Habitus eius propinquat habitum *C. crispi* Caule ramosissimo, robusto, c ad 150 cm alto. Foliis omnibus decurrentibus, basalibus et caulinis ovato-lanceolatis, pinnatis, irregulariter dentatis, crassibus, glaberrimis et margine spinulosis. Foliis superioribus ovatis, integris, dentatis et subtus rare lanuginosis. Pedunculis elongatis, subunifloris. Squamis lanceolatis, subrecurvatis, spinosis. Crescit inter parentes in silvis caeduis in parte superiore vallium Nedozeni, Raksa et Zsarnovicsa.

E két alakot habitusa lényegesen megkülönbözteti egymástól. Az első termete annyira hasonlít a *C. glaucus*-éhoz, hogy az ember távolról első pillanatra ennek tartja. Alakja is megegyezik a *C. glaucus*-ével. Szára karesú, alig elágazó. Levelei valamennyien lefutók, épek, tojásdad vagy tojásdad-lándzsás alakúak, öblöskésen fogasak, húsosak és nem deresek. Tő- és alsó szárlevelei teljesen kopaszak, a szár felső levelei azonban alsó részükön ritkán molyhosak, mint a *C. crispus* levelei. A fészek-kocsánok hosszúak, egy fejet viselnek. Fészekpikkelyei lándzsásak, tüskés végűek, kissé hajlottak. Előfordul a vágásokban a Raksai-, Nedozeni- és Zsarnovicsa-völgyek felső részeiben. Ez az alak a gyakoribb. Ennél sokkal ritkább a második alak, amelyen a *C. crispus* hatása erősebb. Termete inkább a *C. crispus*-éhoz hasonlít Szára termetes, erősen elágazó, egészen 150 cm magas. Valamennyi levele a száron lefutó. A tő- és a szár alsó részén levő levelek tojásdad-lándzsás alakúak, karélyosak, karélyaik szabálytalanul fogasak, húsosak, kopaszak és szélükön tüskések. A felső levelek tojásdadok, épek, fogasak és alul ritkán molyhosak. Fészkei kocsányosak, de e kocsányok mindig jóval rövidebbek, mint az előbbi alaknál, 1—2-fejűek. Fészekpikkelyei lándzsásak, hátrahajlók és tüskésvégűek. Nő a szülők társaságában az első alakkal keverten.

Carduus Fátrae m. (*C. lobulatus* $\times$ *C. crispus*). Omnino intermedius inter parentes. Caule subramoso; foliis omnibus decurrentibus, caulinis oblongo-lanceolatis, lobulatis, lobulis irregulariter dentatis, glaberrimis et margine spinulosis. Foliis

superioribus ovatis, dentatis, integris et subtus rare lanuginosis. Capitulis pedunculatis, pedunculis longis, submonocephalis. Squamis anthodii subulatis subrecurvatisque. Legi inter parentes exemplar unum in silva caedua in parte superiore vallis Zsarnovieza.

Ez a hybrid mindenben a szülők között áll. Levele mind lefutó. A szár alsó levelei tipikus *C. lobulatus*-levelek, hosszúkás lándzsásak, karélyosak, a karélyok egyenetlenül fogasak, kopaszok és szélükön tüskések. A felsők megközelítik a *C. crispus* felső leveleit, épek, tojásdad-alakúak, fogasak és alul kissé molyhosak. Kocsánai egy-két fészket viselnek, de a kocsánok jóval rövidebbek, mint a *C. lobulatus*-éi. Fészekpikkelyei áralakúak, kissé visszahajlók. Csak egy példányt szedtem a Zsarnovieza-völgy felső részében elterülő vágásban.

Carduus leptcephalus PETERM. (*crispus* × *acanthoides*). Vágásokban Cseresnyés fölött és a Zsarnovieza-völgyben.

Cirsium palustre (L.) SCOP. Patakok partjain, vágásokban, magasabban fekvő rétek és legelők forrásai körül mindenütt. A vágásokban két méternél magasabb példányokat is láttam.

Cirsium pannonicum (L.) GAUD. A Drjenok oldalán.

Cirsium canum (L.) M. B. Nedves réteken, patakok partján az egész megyében közönséges.

Cirsium rivulare (JACQ.) LK. Szintén.

Cirsium arvense (L.) SCOP. f. *incanum* (FISCHER) BECK. Vágásokban a Drjenok alatt.

Cirsium Haynaldi BORB. (*palustre* × *canum*.) A patak partján a Raksai-völgy bejárata előtt; a Lubochnói-völgyben. (Ritka).

Cirsium Siebertii SCHULTZ. (*canum* × *rivulare*.) A Stubnya-patak partján Stubnya-fürdő és Divék között.

Cirsium hybridum KOCH (*palustre* × *oleraceum*.) A Zsarnovieza-völgy felső részében. (Igen ritka).

Cirsium erucagineum D. C. (*rivulare* × *oleraceum*.) Mocsaras helyen Felsőstubnya mellett.

Cirsium oleraceum × *Erisithales*. A Nedožori-völgyben,

Centaurea austriaca W. A Nedožori-völgyben; réteken Stubnya-fürdő és Turesek körül.

Centaurea austriacoides WOL. Réteken a Malom-völgyben. Turócszentmárton mellett.

Centaurea Tatrea BORB. A Nagy-Fáttra Drjenok-, Klak- és Ploska-csucsain levő réteken; a Zsarnovieza-völgyben.

Centaurea oxylepis WIMM. et GRAB. A Nedožori-völgyben.

Centaurea melanocalathia BORB. A Lubochnói-völgyben.

Centaurea melanocalathia BORB. × *pseudophrygia* C. A. M.

Ugyanott.

Centaurea Erdneri WAGN. (*C. austriaca* × *C. pseudophrygia*) törpe alakja a Krizsnán.

Crepis capillaris (L.) WALLR. Réteken, lóherésekben, vetések között a megye déli részén.

Crepis praemorsa (L.) TAUSCH. Réteken, Stubnya-fürdő mellett.
Hypochaeris glabra L. Vetések szélén Dubovó és Stubnya-fürdő körül.

Növényeim legnagyobb részét DR. DEGEN ÁRPÁD, WAGNER J. és DR. JÁVORKA S. urak revideálták. Fogadják ez uton is hálás köszönetemet.

Der Verf. veröffentlicht im Obigen die Resultate seiner Excursionen in dem im Titel genannten Komitate; das Hauptaugenmerk wurde auf die floristische Durchforschung der Moore und Sümpfe bei Háj, Nedozor, Dubovo und Budis gerichtet, die auch reiche Ergebnisse insbesondere aus der Gattung *Cyper* lieferte. Die einzelnen Angaben sind aus dem Texte der Enumeration zu entnehmen.

Adatok Bács-Bodrogmegye déli részének és Szerém-megyének flórájához.

Beiträge zur Kenntniss der Flora des südlichen Teiles des Komitats Bács-Bodrog und Syrmiens.

Irta : { Dr. Kupcsok Samu Tivadar közs. orvos, Kiszács. (Báesm.)
 Von : {

Amidőn öt évvel ezelőtt Kiszácsra kerülve (Bács-Bodrog-megye déli részébe), csak síkságot láttam körülöttem elterülni, kissé elszomorkodtam, mert eszembe jutott a Felvidék hegy-völgyeinek változatos flórája, melynek tanulmányozására annyi pihenésre szánt időt szenteltem. Csak a Fruskagóra képe nyugtatott meg egy kissé, mert ez új reménnyel kecsegtetett. Édes-atyámmal, KUPCSOK SAMU ev. tanítóval, akivel 18 éven át minden nyáron bejártuk a Felvidék számos helyét (Hont-, Bars-, Zólyom-, Gömör-, Liptóme gyékben), az utolsó három évben Bács-Bodrog-megye déli részét és Szlavóniát kutattuk. A következőkben felsorolt növényeket is többnyire együtt gyűjtöttük a két utóbbi helyen. Sok éven át botanizálván a Felvidéken, megszerettük a rózsákat és szedreket s ezek miatt kissé elhanyagoltuk a többi családokat; ezért a most felsorolt növények determinálásában többeknek segítségét kellett kikérnünk s így különösen DR. DEGEN ÁRPÁD, bold. DR. SIMONKAI, THAISZ, WÁGNER, DR. JÁVORKA urakét akiknek fáradozásukért hálás köszönetünket mondjuk.

Három éven át tett kirándulásaink eredményét a következőkben adom:

Pteridophyta.

Athyrium Filix femina (L.) ROTH var. *fissidens* DÖLL. Rako-vác-Monostor melletti völgyben, Szerém m. — *Aspidium cristatum* Sw. Ugyanott. — *Aspidium aculeatum* (L.) DOELL subsp. *angul*

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1914

Band/Volume: [13](#)

Autor(en)/Author(s): Margittai Antal

Artikel/Article: [Adatok Turóc-z-vármegye flórájához. Beiträge zur Flora des Komitates Turóc. 72-81](#)